

Locuint'a Redactorului

Cancelari'a Redactiunii

si in
Strat'a tragatoriului (Ló-
vésztona), Nr. 5.Scrisorile nefrancate nu se voru
primi decât numai de la correspon-
dintii regulari ai „Federatiunii.”
Articolii trimisi si nepublicati se
voru arde.

FEDERATIUNEA

Diurnalul politicu, literariu, comercialu si economicu.

Va esí Mercuri-a, Vineri-a si Dominec'a.

Prețulu d' Prenumeratiune
 Fra trei lune . . . 3 fl. v. a
 Pre cise lune . . . 6 „ „
 Pre anul intregu . . . 12 „ „

Pentru Roman'a :
 pre a. intregu 30 Fr. = 80 Lei n.
 „ 6 lune 16 „ = 16 „ „
 „ 3 — 8 „ = 8 „ „

Pentru insertiuni :
 10 cr. de linia, si 80 cr. taos'a tim-
 biale pentru fiecare publicati-
 une separat. In loenlu deschis
 20 cr. de linia.
 Unu esemplariu costa 10 cr.

Invitare de prenumeratiune

la

„FEDERATIUNEA“

pre patriarulu IV. oct.—dec. 1871.

DD. abonati, alu caroru abonamentu espira cu finea lunei curinte, septemvre, se binevoiesca a-si reinnoi abonamentele celu multu paau in 8. octomvre, pentru ca estu-modu respectivii DD. abonati se pota fi feriti de irregularitati in primirea diuariului, era Administratiunea si Expeditur'a de complicatiuni, cari provinu d'in intarziatale insinuari la abonamentu.

Acei DD. abonati, cari sunt in restantia cu pretiulu de prenumeratiune, sunt rogati se binevoiesca a-si refui socotelele catu mai curundu, pentru ca sum'a restantielor e mare si Administratiunea ingreunata.

Totu-una-data rogamu pre DD. abonatii nostri se alature in epistolele de prenumeratiune, seu se liperca de cuponele asemnateloru postale cate una adresa tiparita.

In fine avemu a face atenti pre DD. abonatii nostri, ca cu inceputulu patriarului venitoriu, respective dupa reitorcerea dlui Redactore, diuariulu nostru era va aparé de trei ori pre septemana, ca si mai izante.

Conditiiunile de prenumeratiune remanu cele d'in fruntea diuariului.

Redactiunea.

Pest'a, 28. sept. 1871.
10. oct.

Elaboratulu de impacatiune a guvernului Hohenwart cu cehii, constatoriu d'in unu proiectu de adresa si d'in optu-spre-diece articlii fundamentali, vediu in fine lumin'a d'ilei in 7. l. c. Nepermiendu-ni spatiulu a publicá intregu cuprinsulu acestui elaboratu, menitu a introduce in Cislaitania una era noua de vietia constitutiunala, de asta-data lu resumemu in urmatoriele: „Majoritatea dietei boeme recunosece impacatiunea cu Ungaria, inse pretinde schimbarea delegatiunii cislaitane, in carea delegatiunea boema nu se va poté contopi la neci unu casu. Tote afacerile comune, recunoscute in impacatiunea cu Ungaria, esistu si mai departe ca atari. Tote celea-lalte inse, incatu privescu Boemia, apartienu competintiei dietei boeme. Competintiei Reichsrath-ului are se apartiena numai regularea d'ariloru indirecte, a uneloru cestiuni de armate, a afaceriloru vamali si a comunicatiunii, incatu aceste se referescu si la celelalte tiere. Ne-dependintia Boemiei ar ave se se esprime prin unu guvernulu responsabilu dietei si prin una persona, carea ar represintá in consiliulu coronei totalitatea statului boemu. Impacatiunea financiaria si quot'a cu carea va ave se partecipe Boemia la afacerile comune, le va regulá diet'a boema. Elaboratulu de impacatiune nu recunosece de legale pentru Boemia legile aduse pana acuma de Reichsrath. Dupa impacatiune, representantia imperiului si delegatiunea, incatu privescu Boemia, voru lucrá numai in cerculu de activitate ce li se va desemná. Cestiunea, ca ore se tramita Boemia deputatii in Reichsrath, elaboratulu o lasa nediscutata. Esistintia unei uniuni personale intre Boemia si Austria se nega cu totul.”

Publicatiunea acestui operatu de impacatiune cadid ca si una bomba intre elementele fidele constitutiunii d'in Cislaitania. Toti suprimatorii de pana acuma ai celoru-a-lalte natiuni striga in gur'a

mare ca prin oper'a de impacatiune a cont. Hohenwart sunt surprinsi cu totul, — dar' acesta surprindere a loru nu e neci decât una surprindere de bucuria, ci de spaima si terore. Asié mai tote diuariile nemtiesci d'in Cislaitania voma focu contr'a guvernului lui Hohenwart precum si contr'a cehiloru si a totororu natiuniloru eliberate de sub domnia nemtiesca. Diuariulu „Presse“ vede in impacatiunea d'in cestiune „una perfecta distrugere a unitatii imperiului“ si „una suveranitate a provincioloru.“ Ea si-pune sperantia d'in urma, ca nu se va poté introduce una asemenea transformare a Cislaitaniei, in attitudinea camerei boeriloru si a Ungariei. Chiaru si diuariulu „Tagespresse“ se arunca in braciile opusetiunii contr'a cehiloru. Elu adeca afirma, ca n'a pledatu neci una-data pentru unu regatu suveranu alu Boemiei, ci totu-de un'a numai pentru una Austria impacata cu poporele sale. Dar' precum se vede, t'psetele l'cru nu voru mai poté impedeá oper'a impacatiunii pusa in lucrare.

D'in Prag'a se comunica, ca indata dupa primirea adresei, imperatulu va notifiá deputatiunii conditiunile, sub cari accepta dorintiele exprimate in adresa. In rescriptulu imperatescu catra dieta, monarculu va dechiará, ca accepta propunerile dietei, inse aceste trebue se obtiena aprobarea Reichsrath-ului, d'in care cauza diet'a boema va fi invitata a-si alege fara amenare deputatii pentru senatulu imperiului. Se spera, ca respunsulu imperatului la adresa va sosí in Prag'a in septemna venitoria, si apoi se va procede numai decâtu la alegerile pentru Reichsrath. — Precum se afirma, diet'a boema va durá numai pana la 18. l. c., candu apoi se va conchiamá Reichsrath-ulu, care in cursu de patru-spre-diece d'ile va delibera si acceptá elaboratulu de impacatiune a cehiloru si bugetulu. Pre la mediloculu lui decemvre se va intruni diet'a boema de incoronare si apoi se va numí guvernulu tierei. De presiedinte se dice a fi desemnatu cont. Chotek, si la casu candu acestu-a ar' demisiuná, Bielski; cele-lalte posturi se voru implé in modulu urmatoriu: Klaudi justitia, Skrei schowski finencie si Zeleny instructiune. Cu privire la postulu de cancelariu de curte nu s'a decisu inca nemic'a, inse se vorbesce ca pentru demnitatea acest'a ar' fi desemnatu Clam-Martinitz seu Rieger.

D'in Franci'a avemu a inregistra, ca negociarile cu Germani'a, in privintia conventiunii vamale, inca nu sunt terminate. Ministrulu de finencie francesu, dlui Pouyer-Quertier, se accepta la Berlinu pentru a solicitá inchiaierea ei, si a esoperá de la guvernulu nemtiescu concessiunea, ca cambiele pentru diumetatea a patra de miliardu se nu se arunce in pistie, ca-ci prin acest'a s'ar' provocá una crisa banala in Franci'a. — Starea de asediu in Parisu totu se mai continua, de unde se vede, ca guvernulu n'are inca incredere deplina in poporatiunea de acolo, cu tote ca acest'a a datu dovedi suficiente de supunere, dar' cei de la putere sciu pre bine, ca neci parisiiani nu potu ave incredere in guvernulu actualu, care balanseza in continuu intre sistemulu republicanu si celu monarcicu. — ba une-ori pare a fi celu mai devotatu monarcistu, d'in care cauza neci nu e mirare daca se totu prelungesce starea de asediu in fost'a capitala a Franciei.

In nefericit'a Ispania crisele ministeriale se succedu cu rapiditate mare, asié incatu abid se stabilescu unu ministeriu, si numai decâtu e silitu se dee locu altui-a. Asta sorte o avu si ministeriulu liberalului Zorrilla, venitu la putere abid de 2 seu 3 lune. Caus'a caderei lui fu votulu de ne'credere primitu cu ocaziunea alegerii presiedintelui cortesului. — Spre norocire, acesta crisa avu una durata scurta, ca-ci dupa unu telegramu d'in Madridu, noulu cabinetu s'a constituitu definitivu in modulu urmatoriu: Malcampo presiedinte si ministru de marina, Gomez ministru de esterne, Colmanares de justitia, Angulo finencie, Rassols resbelu, Candau interne, Montijo lucrari si Balquer ministru pentru colonie,

Cestiunea, carea preocupa si acum'a intregu Roman'a, este afacerea Strousberg-iana. Dupa scirile ce le primimu d'in Bucuresci, camer'a Romaniei e conchiamata pre 29. l. c. Se dice, ca guvernulu va cere anularea conclusului adusu cu privire la solvirea cuponelor, si la casu candu i se va refusa acesta cerere, va dissolve camer'a.

D'in Transilvani'a.

In urm'a corespondintiei nostre, scrisa d'in incidentulu denumiriloru presiedintiloru de judecatoria, vine foi'a guvernamentalu „Pester Lloyd“ si in nr. d'in 3. octomvre a. c. se incerca a refrange cele scrise de noi

Foi'a numita, precum am potutu prevedé, afla in cuprinsulu corespondintiei nostre **agitare, atitiare.**

La acest'a nu avemu de a respunde altu ce-va decâtu se repetimu ce'a ce scimu cu toti, ca adeca ori-ce aspiratiuni legali se avemu noi romanii, ori-ce dorintie juste se ni esprimamu, ori pentru ce calcare de lege se redicamu cuventu, ace'a o stigmatiseza domnia de la putere de „agitatiune.“

Bine, faca dupa placu-si, inse se nu creá d-loru ca prin atare apucatura si asertu si-voru poté escusa procederea nedrepta dovedita facia cu natiunea romana, cu ocaziunea denumiriloru.

Diurnalulu semi-oficialu afirma cu o cutediare ne mai audita, ca „toti romanii, cari au cerutu posturi de presiedinte si cari posedu calitatile recerute, s'au si denumitu.“ Ne miramu forte tare de o denaturare asié apriata a adeverului. Ore presiedintii dela judecatori'a d'in Lugosiu, Bai'a-de-Crisiu Dic's Szent-Márton, etc. nu posedu calitatile recerute? Ore nisce advocati in prassa de mai multi ani, nisce judi singulari si alti barbati eminenti romani, pre cari discretiunea nu-mi permite se i numescu, sunt omeni necalificati pentru postu de presiedinte? Pote ca daca vomu dá cuventulu „calificatiune“ intielesulu in care-lu se comunicatulu oficialu, atunci ministrulu de justitia nu a aflatu mai multi romani demni de a ocupa postu de presiedinte, pentru ca nu au fostu „calificati“ bine de Peci-voda si b. Apor.

Deminiatoriulu oficiosu ni imputa, ca noi la multi presiedinti denumiti li negamu nationalitatea romana. Acestu-a e unu neadeveru golu, pentru ca neci odata nu vomu negá ca presiedintii denumiti in Turd'a, Abrudu, Sighisior'a si Nasaudu nu sunt romani; inse negamu si vomu negá cu tota resolutiunea, ca s'ar fi mai denumitu si alti presiedinti romani pre teritoriulu Transilvaniei, si pentru ace'a provocamu pre comunicatoriulu foiei semi-oficiose, se ni faca cunoscuti pre romanii acei multi denumiti de presiedinti prin ministrulu de justitia.

Asid dara vedemu ca foi'a guvernamentalu se incerca fara neci unu succesu a escusa procederea stapaniiloru sei si facundu acest'a, uita a reflectá la afirmatiunea nostra, care o sustienemu si acum'a cu tota resolutiunea, ca adeca d. ministru cu ocaziunea denumiriloru presiedintiloru a vatematu si ignoratu dispusetiunile § lui 27 d'in art. de lege 44. d'in 1868, care prescrie apriatu, ca in deregatorie judecatoriesci si administrative se se denumescu d'in „nationalitate diverse“ barbati versati pre deplinu in limbele necesarie. A calcatu mai incolo dispusetiunea §. 4. artic. de lege IV d'in 1869, care prescrie ca la denumirile judecatoriloru se se respecteze nationalitatele de pre teritoriulu respectivu. Seu poté-se-va pretinde ca nu s'a vatematu legea prin denumirile presiedintiloru d'in Lugosiu, Bai'a-de-Crisiu, etc? Rspunde-ni guvernamentalulu si apoi ni va fi noe „magnus Apollo“

Unu advocatu etc.

Reportul Comisiunii

asupra

manuscriselor d'in traducțiunea comentariilor lui „Iuliu Cesare“ de Bello Gallico.

(Fine.)*

In privința Ms. lit. C. nu putem de câtă a repeti cele ce am dîsusu mai sus și a-lu caracterisă prin aceste câte-va cuvinte: Essactitate scrupuloasă în traducerea tuturor amanunțeloru ce stau în cugetulu autorului; dara neindemanare și lipsa completă de formă nu numai spre a reproduce stilulu lui Cesare, ci chiaru spre a scrie una limba romanesca placută. Traducutorulu se țiene neincetat la acelu-a-si nivelu în totu cursulu lucrării sale; ellu nu este incorect în formele gramaticali, dar' i lipsesce cu totulu deprinderea de a întorce una fraze într'unu modu elegante; se serva forte multu de prepositiuni fără de utilitate, întrebuintiedia multi neologismi latini d'in cei ce nu ni se paru la loculu lor; în fine nu este cu totulu lipsitu nici de provincialismu de acei-a, pre cari unu scrietoru, care lucrea la purificarea limbii romane, trebeu sê-i inlaturadie d'in scrierea sa.

Revenindu în fine si a supr'a Ms. lit. D., vomu aduce a minte că, pre langa tendința de a urmă un-ori cu mai multa fidelitate de câtă toti cei-alti, fraseologi'a testului latinu, traducutorulu este totu-de-una-data acelu-a, care în nenumerate locuri se departedia cu mai multa nemaierstia de autorulu seu, facundu usu cu necumpetare de forme și de expresiuni provinciali, calcandu prin acêst'a și regulele gramatice, nesciundu a-si susțieue stilulu la gradulu de nobletia cuvintiosu, și producundu prin tote aceste defecte una impresiune cu totulu defavorabile, pre care abie o rescumpera pre ici și collea unele fraze bine decalate romanesce de pre scrietoriulu latinu.

Specimenele ce am reproducu în capulu acestui resumatu, înocite cu critic'a riguroasa ce le-a facutu comisiunea, me scutesce, domniloru, de a intruni aci probe pentru fia-care apretiatune în parte, cu tote că opiniunile ce si-a formatu comisiunea sunt rezultatulu unei lucrări cu multu mai întinse, dar' indeplinite dupa acelu-a-si metodulu. Credu dara, că dupa cele aretate și spuse, Societatea Academica se va fi convinsu cătu de scrupuloasă a fostu comisiunea în cercetările sale și, ținendu de buna acêst'a rigore, va recunose justeti'a opiniuniloru ce ea a espressu atătu a supr'a gradulu de essactitate, cu care traducțiunile sunt facute, cătu si asupr'a corectiuniloru de stilu, cu care concurenti au scrisu limb'a romanesca.

Nu e de prisosu, credemu, a adauge câte-va cuvinte a supr'a lucrăriloru critice accessorie ce înociescu fia-care d'in acelle patru manuscrise.

Ms. lit. A. contine una prefatiune, în care biografi'a lui Cesare și apretiuirea scrieriloru lui sunt facute de pre autori straii într'unu modu care, fără de a presentă vre unu punctu de vedere nou și originale, se țiene înse în marginele unei notiie cuvintiose și curatu scrisse. Notele explicative alle testulu sunt numeroase, scurte și bine-lamurate; elle se reporta mai multu la explicatiuni tehnice și istorice. De la notiia geografica nu se pote cere a fi mai multu de câtă una traducțiune essacta, precum si este.

Ms. lit. B. are mai autăiu una prefatiune, care se resuma prin cele ce am aretatu d'intrins'a a supr'a metode-loru de traducțiune. Urmedia una biografia întinsa a lui Iuliu Cesare, în care se gasescu periode întregi tradusse de pre biografi'a moderni, și apoi una critica a scrieriloru sale istorice în comparatiune cu alle celloru-alti istorici latini; traducutorulu a avutu aci sub ochi critici germani, alle caroru apretiuiri metafisice a cercata, cu unu succesu moderatu, a le reproduce în limb'a romana. Notele sale la finitulu fia-carei cãrți nu sunt numeroase; dara contineu apretiuiri personali nu fără valoare, mai allessu în privinți'a intielles-sului unoru frase și unoru expresiuni d'in autoru. Despre registrulu geograficu nu avemu de câtă a repeti celle dîsse la Ms. lit. A.

Notiia biografica d'in capulu Ms. lit. C., de-si nu se pote recommendă sub raportulu stilului, este înse lucrata cu multa aplicatiune; în concisiunea ei contine opiniunile criticiloru celloru mai buni și mai noui a supr'a lui Cesare și a opereloru lui. Notele d'in testu sunt scurte și pucinu numeroase.

Ms. lit. D. are la inceputu una scriere forte întinsa a supr'a istoriei lui Cesare, a supr'a evenimentelor d'in tempii lui și a supr'a organizatiunii statului și a armatei romane; scrisu într'unu stilu mai corect, acestu operatu ar' poté fi de una utilitate ore-care, că resumatulu istoricu separat; dar' ellu nu si-are loculu în capulu unei editiuni a Comentariilor de Bello Gallico, pre care ținde a le amplifică. În testu, notele sunt numeroase, prolisse, dar' nu lipsite de critica și de erudițiune.

Tote apretiuirile de mai susu au pus pre Comisiune, domniloru, în stare de a constată că, de-si scopulu ce si-propune Societatea Academica prin deschidere de concursuri pentru traducțiuni romanesce d'in autori classici se afla înca și acum departe de complet'a sa realizare, totu-si se semte în rezultatulu concursulu de estimpu una învederata înaintare în ceea ce privește aplicarea barbatiloru studiosi spre cultivarea limbii noastre. În annulu acestu-a traducerele

d'in Comentariile lui Cesare de Bello Gallico au fostu mai numeroase și sunt mai consciintiosu lucrate de câtă uniculu manuscriptu ce s'a presentatu acum quoi anni. Dara traducțiunile nu sunt astfelu precum ar' trebui sê fia, că sê satisfacă pre deplinu dreptele cerintie alle domneloru vostre, elle înse învederedia silintia, dacă nu si potiuti'a traducutoriloru de a face câtă se pote mai bine.

Usandu de una rigore estrema, Societatea Academica ar' fi neaperatu în dreptu a refusă înca și estimpu decernerea premiului. Dara nu e mai pucinu adeverat, că pre câtă una umbra de progressu s'a potutu constată, ea merita de a fi incuragiata; de aceea si Comisiunea si-i libertatea de a invită pre Societate că sê nu respinga de asta-data concederea premiului, nu dora sub cuventu, că tote condițiunile litterarie cerute de la concurrenti s'au constatatu, d'in manuscrisele tramisse la concursu, una aplicare mai întinsa spre studiile classice și serioase, una învederata silintia de a correspunde la legitimele dorintie espresse de Societatea Academica, unu progressu în comparatiune cu precedentele lucrări de asemenea natura.

Comisiunea s'a potutu convinge, d'in scrupuloasele ei cercetări, că de-si nici un'a d'in traducțiunile presentate nu este cu totulu satisfactorie, elle înse considerate într'unu modu comparativu, differa prin merite între sine. Ms. lit. A. și B. s'au parutu cu neasemanare superioare celloru alte doue, în cari totu-si comisiunea nu a lipsitu de a recunose ore-cari merite. Voindu înse sê faca una gratitudine între celle doue prime, dificultatea a fostu de nevinsu pentru Comisiune; fia care d'in elle se distinge prin calități de una natura cu totulu oppusa, astu-feliu, în câtă se pote dice, că elle se completa unulu pre altulu.

În asemenea nedomerire, Comisiunea, dupa mature desbateri și chibzuiri, s'a decisu a se propune, domniloru, decernerea pentru anulu presente a premiului Alessandru Ionu I. de 150 galbeni, impartindu-lu de una potriua între autorii Ms. lit. A. și lit. B., cu sinagur'a distinctiune onorifica pentru cellu d'antăiu că, dacă va voi, într'unu termen prescriessu de Societatea Academica, sê-si îndreptedie operatulu dupa ideele emisse în presentele reportu allu Comisiunei (pre cari idee ne lingusimu a crede, că Societatea le va întări prin aprobarea sa), manuscriptulu lit. A. sê fia tiparitu d'in fondulu Societatei Academice.

Acestea sunt, domniloru, rezultatele principali la cari Comisiunea a ajunsu îndeplinindu lucrarea ce i-a fostu încredințata, precum și conclusiunile pre cari mi-a facutu onorea a me însărcină sê le supunu la cunoscinti'a domneloru vostre.

Raportore A. O d o b e s c u.

Selagiu, în 30. sept. 1871.

Dle Redactoru! Conformu anuciului publicatu în Nru 76 alu pretiului Dvostre diurnal, „Reuniunea invetiatoriloru romani d'in Selagiu“ si-a ținutu în Siumleu, la 10. septemvre a. c., sub presiulu Rev. D. Demetriu Coroianu, vicariulu Selagiului, prim'a adunare generale, în care s'a constituitu definitivu.

Cu concessiunea On. Redactiuni mi-voiu luă libertate a descrie în colonele acestui pretiuitu diurnal decursulu acelei adunări:

1. Domnulu presiedinte, invitatulu prin una comisiune de 3 membri, la intrarea sa în localitatea adunării fî primitu cu „sê traisca“ însufletite, apoi ocupandu scaunulu presidiale salută adunarea prin una cuventare acomodata, accentuandu prin cuvinte caldurese înalt'a misiune a invetiatoriloru populari și însemnateea reuniunii, și dechiara siedinti'a deschisa.

2. Aducundu-se la cunoscinti'a, că statulele reuniunii prin esmisulu de sub Nr. 16.365. a. c. alu ministeriului de cultu și instructiune publica sunt întarite și aprobate, s'a luat spre sciintia placuta și li s'a datu cetire.

3. Pentru a se poté constitui Reuniunea definitivu, dnulu presiedinte propune alegerea unei comisiuni, care ar' avé a înscrie pre toti acei-a cari aru voi a se face membri ai Reuniunii, atătu că membri ordinari cătu si fundatori, ajutatori și partinitori. Alegundu-se numit'a comisiune, siedinti'a se suspinde pre o diumetate de ora, încependu-se înscrierea membriloru.

4. După deschiderea siedintiei, cetindu-se list'a membriloru s'au aflatu înscriși 46 membri ordinari, 4 fundatori, 2 ajutatori, 4 partinitori; apoi domnulu presiedinte multiamindu adunării pentru încrederea documentata facia de Dsa dela cei d'antăi pasi facuti în privinți'a înființării reuniunii până în momentul de facia, provoca membrii reuniunii că conformu §. 37. d'in statule sê procéda la alegerea oficialiloru precum si a comitetulu Reuniunii.

5. Ioane Iarda multiamesce în numele invetiatoriloru Dnului presiedinte pentru bunavointi'a aretata facia de starea invetiatoriloru, si a numitu pentru energi'a desvoltata cu privire la înființarea acestei Reuniunii.

6. Procedendu-se la alegerea oficialiloru reuniunii, s'au alesu prin aclamatiune, presiedinte: Rev. D. Demetriu Coroianu, vicariulu Selagiului; vice-presiedinte: Ioane Iarda, invetiatoriu în Agiresiu; secretariu primariu: Ioane Chita, invetiatoriu în Pri'a; secretariu secundariu: Alessandru Belu, invetiatoriu în Chiliora; cassariu și bibliotecariu: Ioane Cosma, invetiatoriu în Hidigu; controloru: Teodoru Talosiu, invetiatoriu în Giurtelecu; advocatu:

Dnulu Dr. Ioane Nichita, advocatu în Zelau. Asemenea s'au alesu totu prin aclamatiune, conformu §. 42. d'in statule, si unu comitetu constatoriu d'in 12 membri ordinar si 6 suplinti.

7. Domnulu Andreiu Cosma aduce la cunoscinti'a Reuniunii, că O. D. Vasiliu Popu, protopopu în Santau, și D. Georgiu Popu, posesoru în Basesci, au binevoitu a donă acestei Reuniunii tote diurnele ce li competu pre anulu acestu-a, că membri ai senatulu scolariu comitatensu. Reuniunea a primitu cu cea mai mare placere acêst'a încunoscintiare și totu odata a dechiarat si alesu pre susu-amintiti domni de membri onorari ai Reuniunii.

8. La propunerea Dlui presiedinte, reuniunea a alesu doi presiediti onorari, si anumitu pre DD. Georgiu Popu posesoru în Basesci, și Andreiu Cosma.

9. La propunerea Dlui Andreiu Cosma, reuniunea luan-du în consideratiunea neobosit'a lucrare în interesulu invetiaturii populari, pre Revend. Domnu Ioane Anderco honorandanulu, vicariulu generalu capitulare ala diêcesei Gherlane, l'a dechiarat si alesu de primulu membru onorariu ala acestei reuniunii.

10. S'a decisu că statulele Reuniunii sê se tiparescu în 400 esemplare, cari se voru imparti între membrii Reuniunii. Asemenea se voru tipari pentru membrii reuniunii diplomele de membri, éra în 400 esemplare. — Statulele se voru substerne Maritului Ordinariatu, care totu-o-data va fi rogatu sê binevoiesca a îndemnă pre toti invetiatorii Selagiani spre a se face membri ai acestei Reuniunii.

11. D. Andreiu Cosma aduce la cunoscinti'a, că la tema pentru care Dsa înca în anulu trecut, până la terminulu de 1. Maiu a. c., a fostu scrisu concursu, a primitu numai 2 prelucrări. — Deschidendu-se epistolele sigilate s'a aflatu, că una prelucrare a fostu a lui Vasiliu Tergovetiu, invet. în Siciu, ér' ceea-lalta a lui Ioane Iarda, invet. în Agiresiu. — La propunerea dlui Andreiu Cosma, că prelucrarea lui Ioane Iarda sê se citesca, reuniunea, în caus'a tempului scurtu, a decisu sê se cítěasca în adunarea generale d'in anulu viitoriu.

12. Adunarea generale a anului venitoriu se va țiene în Comuna Basesci. Tempulu adunării d'in mai multe cause nepotendu-se determină, s'a lasatu în liber'a detiermurire a comitetulu, care va ficsă mai tardiu acelu tempu.

Aceste sunt decisiunile cari acêst'a Reuniune li-a adusu în prim'a sa adunare generale. D'in capulu loculu trebeu sê marturisescu că, de-si abie a trei-a parte a invetiatoriloru s'a înfaciatu la acêst'a adunare, rezultatulu totu-si a fostu îmbucuratoriu, de-ora-ce de o parte lucrările au cursu în cea mai buna ordine, ér' de alta parte fia-care tractu protopopescu d'in Selagiu a fostu represintatu prin unulu seu mai multi invetiatori, afara de tractulu Basesciloru, care, dorere, n'a fostu represintatu prin nimene. Una bucuria generale se pote vedé pre feciele invetiatoriloru precum și pre ale onorabilei întielegintie romane d'in Siumleu, carea înca s binevoitu a onoră adunarea prin presinti'a sa, vediendu că s'a pusu fundamentulu unei institutiuni, ce si-are de scopu înaintarea invetiatoriloru.

Dacă privimu la marele resultatulu ce reuniunile au produsu în toti tempii pre campulu culturai general; dacă privimu gradulu la care s'a înaltiatu natiunile civilisate prin înființarea reuniuniloru: trebeu sê îmbracisiamu cu caldura acêst'a idea. — Ce se țiene de reuniunea nostra, dacă cei vr'o 160 de invetiatori romani, cari se afla în Selagiu, aru luă parte facundu-se membri, atunci potemu contă la unu resultatulu îmbucuratoriu. — Dorere că multi d'între invetiatorii nostri nu se simțiescu destulu de abili pentru a poté amblă de sine pre pitorele lor, și apoi de o mie de ori dorere, multi d'între cei chiamati de a-i conduce, cari altu-cum cunoscu bine starea lucrului, i conducu pre căi ratecite, și acêst'a e unu impedecamentu ce până acum'a ni sta în cale.

Nu me voiu abate pentru asta-data la spetalități, ci le voiu retacé de-o-cam-data. Credu înse că Veneratulu Consistoriu, de la care acceptămu tota spriginulu, dupa ce va fi încunoscintiatu despre starea lucrului, va luă mesurile necesarie pentru că sê delature acestu impedecamentu.

Sê sperămu că va veni tempulu candu, — covingundu-ne că ceea ce nu potu face particularii prin debilele loru potri senguraticé, pote face unirea poterloru, — ne vomu constitui în societati și vomu conlucră cu poteri unite la înaintarea binelui comunu.

I. . .

Sasu-Reginu, 28. sept. 1871.

Domnule Redactoru! La articulu „De langa Muresiu, 3/15. augustu a. c.“ publicatu în stimatu diurnalulu Dvostre „Federatiunea“ Nr. 85, în care domnulu corespondinte imputa întielegintiei laice d'in Turd'a superioare, că numai dins'a e vin'a că binse comunu natiunalu, în locu sê înaintedie, se afla aproape de ruina — sum silitu în interesulu adeverului a face unele observări.

Domnulu corespondinte se basédia în articulu seu pre faptululu, că sustinerea și înflorirea unei scole seu beserice aterna, în loculu primu, dela zelulu preotiloru, în alu doi-lea dela spriginirea întielegintiei, apoi dela ingrigirea forului politicu si, în urma, dela poporulu nostru.

Intru adeveru eu înca sum de parerea ast'a; dar' domnulu meu, precum m'am convinsu d'in articulu citatu — Dtale înca nu-ti este bine cunoscutu „simburele reului“ ce

*) Vedi Nr. 92, 93, 94, 95, 96, 97 și 98 ai „Fed.“

la impedecatu si de presinte impedece totu mai tare inaintarea binelui comunu nationalu d'in districtulu Reginului, — prin urmare me voiin silf a te convinge, ca nu inteli-ginti'a intrega e vin'a, ca in unele comune nu sunt scole, er' in altele, urde au si fostu, cadu in ruine.

Domnulu meu! pre tempulu candu priu intrevenera Ddale s'a potutu face in cutare comuna „scola si beserica“, totu pre atunci si mai inainte inca — prin intrevenera inteli-gintiiei, in frunte cu conducatori adevirati — s'a redicatu si in alte comune, si anume s'a redicatu in orasiulu Sasu-Reginu una scola triviala; acest'a s'a prevediutu cu invetiatori apti, era cercata de mai multe sute invetiacei, atatu d'in districtulu Reginului, catu si d'in locurile vecine; mai tardtu s'a facutu pasi pentru redicarea si infintierea unui gimnasiu, si in urma si pentru infintierea unei scole de fetitie.

Unii voru dice, ca intre acesti conducatori adevirati, cari cu neobositulu lor zelu au conlucratu la acestu institutu de invetiamentu pentru cultura poporului romanu, se numera si domnulu protopopu Mihaile Crisanu d'in Reginu. Nu, feresca dumnedieu. — Zelulu si meritele Dsale, ce si-le atribue, le voiin pomeni mai la vale.

Precum se scie, la redicarea acestui institutu a sacrificatu mai multu unele familie mai avute d'in Reginu, intre cari se numera mai cu sema onor. Domnu Ioane P. Maioru d'in Reginu si nemuritoriulu barbatu Teodoru Sierbanu Lupu d'in Reginulu-Magiaru.

Toemai candu se facuse pasi pentru redicarea si infintierea gimnasiului, domnulu protopopu Mihaile Crisanu, nu sciu d'in ce interese, cu apucaturele sale indatinat, pline de reu, intrige si terorismu, invrasbiandu mai multe familie un'a contr'a altei-a si deonestandu si pre unulu si pre altulu d'intre conducatori adevirati, i-a succesu in urma ca acei-a cari staruia a face si mai multe dotatiuni pentru inaintarea culturei romane, s'au retrasu, lasandu numai pre dumnealui ca conducatoriu si factoru adevratu alu culturei romane. — Inteli-ginti'a inse n'a desperatu, cu tote ca dlu protopopu pomenitu a yersatu, cu scopu de a poté pescu in turbure, destula discordia in anitele ei — ei, precum am amintitu, fiindu dins'a tericita de a ave in frunte nesce conducatori adevirati, acesti-a vediendu ca Dsa impedece inaintarea binelui comunu nationalu, comite abusuri cu potestate sa oficioasa, compromite beserica si scol'a, introduce in dinsele corruptiunea si nemoralulu, si-a tienutu de santa detorintia a face in interesulu totoruru-a una aretare motivata la veneratulu consistoriu d'in Blasiu, inca in arulu 1861 au 1862, cu rogarea ca acestu veneratu consistoriu, cercetandu abusurile, li va pune capetu si organele sale netrebnece le va pedeps si indrepta. — Resultatulu acestei aretari fu, ca la doi seu trei ani numai de catu s'a infacisiatu d'in sinulu vener. consistoriu, pre spessele actoriloru, una comisiune investigatoria la Reginu, unde cercetandu numai superficialu abusurile comise, dupa unu tempu de mai multe septemani s'a reintorsu era si la Blasiu.

Acolo investigatiunea a jacutu morta pana in anulu trecutu. — In prima-ver'a anului curiute, dupa unu restempu de 10 ani, vener. consistoriu d'in Blasiu a adusu, pre bazea investigatiunei inchiate, si sentinti'a la lumina, prin care dechiara de culpabilu pre inctulu dnu protopopu Mihaile Crisanu pentru mai multe abusuri comise facia: cu neimplinirea oficiulu protopopescu si cu privire la revisiunea ratiunculor si la inspectiunea preste averile besericeiloru si ale scoleloru; cu vinderea si schimbarea realitatiloru, relasarea detoriiloru active ale besericeiloru, etc., fara invoirea ordinariatulu; cu procederea ilegale cu nesce decenti; cu usurparea dreptului ordinariatulu de a dispensa dela pedecele canonice de casatoria si negligerea revisiunii matriculeloru d'in totu tractulu protopopescu alu Reginului, — dar' luandu-i-se in consideratiune meritele documentate facia cu redicarea scolei romane d'in Sasu-Reginu, cu reedificarea casei parochiale etc., — se judeca la pedeps'a suspensarii de la oficiulu si beneficiulu protopopescu preste districtulu Reginului-Sasescu pre unu anu de dfile, incependu dela diu'a trecerei acestei sentintie in potere de dreptu.

Acum te intreb, domnulu meu, ca inteli-ginti'a pre care o invinovetiesci cu nepasare facia de binele comunu nationalu, — ore nu a facutu destulu chiamarei sale? Dins'a a fostu si este vin'a ca: 1) unele scole si beserice d'in tractulu Reginului asta-di sunt aproape de ruina; 2, ca scol'a triviala d'in Reginu, care era uniculu isvoru de invetiamentu pentru poporulu d'in districtulu Reginului, asta-di e cercetata numai de vr'o cati-va invetiacei d'in locu, cari mai multu se intrebuintiedia la lucrulu dlui protopopu, ca-ci unu parinte adevratu, care ascapta succesu bunu dela pruncitii sei, mai bucuosu i asiédia la scole indepartate — cu tote ca i in-canjuratu de spelele cele mari — de catu se si-i dee in manile unui invetiatoriu care joca dupa dical'a dlui protopopu — asta-di inca se afla aproape de ruinare si fondulu ei celu frumusiulu, la care au contribuitu familielu d'in Reginu, e devenitu mai la perire; 3) ca gimnasiulu, pentru care dlu Ionu P. Maioru a fostu otaritu a dona loculu necesariu, na s'a infintiatu? si in urma 4) ea e vin'a ca scol'a de fetitie, pentru care nemuritoriulu barbatu Teodoru Sierbanu Lupu a fostu donatu unu edificiu, inca nu s'a infintiatu?

Asie se vede ca vener. consistoriu, daca s'ar a fi convinsu prin visitatiune canonica mai adese ori despre starea besericeiloru, a scoleloru si a matriculeloru in districtulu Reginului, de asiguru nu s'ar fi induplicatu a recunosce

dlui protopopu, ca inct, merite si laude. E mare mirarea, candu Dsa se infrumsetieze cu pene straine, pre candu :

a) edificarea scolei triviale d'in Reginu si dotarea ei e a se atribui numai nemuritoriulu barbatu Teodoru Sierbanu Lupu, carui-a vener. consistoriu s'a veditu indetoratu a-i da cea mai profunda recunoscintia prin scrisorea sa de sub Nru 103/1858; b) asemenea redicarea mai multoru beserice si scole d'in districtulu Reginului nu i se pote atribui Dsale, ca-ci pre atunci introducundu-se sistemulu absolutistulu, s'au numitu doi barbati romani amploiatu publici, cari si-au tienutu de santa detorintia a face cei d'antai pasi energici spre a se incepe cultura poporului romanu si inffiorarea besericeiloru si a scoleloru. Acei doi barbati energici au adusu poporulu la ide'a de a edifica beserice si scole precum si casele parochiale cari devenisera in stare de totu deplorabila; si asié meritulu acestu-a e singuru alu acelor doi barbati romani — ca-ci de ar' fi avutu dlu protopopu unu simtiu uman, dupa departarea acelor doi barbati nu s'ar fi incumetatu se bage in scolele romane porci si capre; c) redicarea besericeii si scolei d'in Beiç'a-romana numai prin staruinti'a energica a parocului de acolo, d. Danila Mateiu, s'a efeitutu, si numai acestui barbatu se pote atribui acestu meritu, — cu tote ca acestu preotu meritatu pentru binele nationalu si inaintarea culturei poporului romanu, in locu se fia promovatu pentru meritele sale, fu suspendatu pre tempu mai lungu d'in serviciu, in urma intrigeloru urdite de acestu protopopu, si d) dupa cum se scie, orasiulu Sasu-Reginu, fiindu dearsu in 1848, i s'a datu unu ajutoriu de 200.000 fl. m. c., fara camata, pre 10 ani, inse cu conditiunea ca totu insulu, care s'ar' imprumuta d'in acestu ajutoriu, se depuna cautiune, si asié cele mai multe familie d'in Reginu au primitu un'a cate 6000 fl., si in comparatiune cu acele familie singuru numai prin staruinti'a nemuritoriulu Teodoru Sierbanu Lupu, care si-a oferitu averea sa de cautiune, s'a medlocitu si pentru eclesi'a gr. cat. d'in S.-Reginu 1000 fl. m. c., — si asié sosindu terminulu replatirii, atatu celea lalte familie sasesci d'in Reginu, catu si eclesi'a gr. cat. ajutata cu imprumutulu acestu-a, au tramsu deputatiuni si au esoperatu dela regimulu c. r. de atunci relasarea acestui imprumutu — prin urmare acesta fapta este a se atribui singuru numai bunei vointie a nemuritoriulu barbatu Teodoru Sierbanu Lupu, prin care s'a edificatu cas'a parochiala, — si nu dlui protopopu, care in tota viet'a sa in cause nationale n'a pusu pen'a pre chartia.

Acum'a se-mi erte si dlu protopopu, daca me voiu a dresa directu castra Dsa cu nesce intrebări speciale : 1) Are de cugetu a-si casciga laudatore si d'in caus'a veduvei Veronic'a Sierbanu Lupu, ce e pedinta in contr'a Dsale inca d'in anulu trecutu la veneratulu consistoriu pentru edificulu vendutu de Dsa, care a fostu donatu de Lupu spre infintierea unei scole de fetitie romane, medlocindu Dsa concessiunea vendiarii d'in partea inaltului ordinariatu, prin care nimicindu-se o donatiune santa, dsa a cumperatu cu unu pretiu de 2250 fl. v. a una gradina ce nu aduce unu cruceriu venitu pentru fondulu scolei, e celu multu 600 fl. v. a vrednica? 2) Are de cugetu, mai de parte, ca adevrintiele, — ce si au storsu dela subalteni Dsale d'in unele comune ale tractulu Reginului prin influinti'a ficiorulu seu, Georgiu Crisanu, si a unui preotu slabatitu d'in Chieriulu-de-susu sub titlu „ca d'insii n'au luatu parte la procesulu Ioanu P. Maioru contra protopopulu Mihaile Crisanu“ precandu ele contienu altu titlu „ca la casulu candu protopopulu Mihaile Crisanu s'ar' stramuta d'in tractulu Reginului, voru fi siliti a trece la alta religione“ — a le intrebuintia la apelatiunea sa, cu scopu de a poté casciga merite si dela inaltulu foru de a II. instantia d'in Orade?

Cu privire la intrebarea prima intrebui in urma si pre veneratulu consistoriu d'in Blasiu : ca are de cugetu a resolve catu mai in graba caus'a veduvei Veronic'a Sierbanu Lupu pendinta de unu anu in contr'a dlui protopopu Mihaile Crisanu, pentru restitutiunea edificulu donatu pentru scol'a de fetitie au rebonficarea daunei in favorulu fundulu scolariu, — seu cugeta ca daca a moritu actricea, a moritu si judele? — er' cu privire la intrebarea 2 tragu atentiunea inaltului jude de a II. instantia.

Georgiu Sceopulu,
amploiatu si membru
alu casinei d'in Reginu.

Cernauti, 6/18 Sept 1871.

Dle Red. Inchiaiandu-se lucrările pentru serbarea dela Putn'ad'in 15/27 si 16/28 Aug. 1871 intru memori'a lui Stefanu celu Mare, comitetulu simte indetorirea a raportá detaiatu on. publicu romanu despre intréga sa lucrare dela urdirea ideei pana la momentulu in carea ea se privesce de realizata — celu putienu specialu pentru acesta ocaziune. Comitétulu crede a-si implini acesta detorintia facia cu suveranulu onor. publicu romanu si facia cu caus'a, daca va eda o brosiura, desfasurandu in ea pre largu ans'a, istoriculu, scopulu si decurgerea serbarii, impreunandu totu odata o dare de sema preste tota activitatea sa ca organu esecutatoriu alu dorintieloru junimeii romane academice si a intrerei natiumi. Acest'a inse nu se pote intempla mai curendu decatu pana ce comitetulu nu va substerne raportulu si socotelele adunarii generale a juniloru romani d'in Vien'a — dela carea comitetulu a fostu alesu — spre dejudecare;

de-o-cam-data comitetulu centralu da publicitati sumele incurse in anulu 1871 pentru realizarea acestei sante si memorabile serbări :

Onoratalu consiliu comunalu alu urbei Iassi 1000 fr. 480 fl. v. a. Onor. consiliu alu urbei Bucuresci 500 fr. 240 fl. 25 cr. v. a. Onor. consiliu alu urbei Barladu 500 fr. 241 fl. v. a. On. consiliu alu urbei Botusieni 500 fr. 241 fl. 25 cr. v. a. Onor. consiliu alu urbei Folticeni 300 fr. 144 fl. v. a. Onor. consiliu alu urbei Bacau 200 fr. 96 fl. 50 cr. v. a. Onor. consiliu alu urbei Petr'a 200 fr. 95 fl. 90 cr. Comitétulu permanentu alu judetiului Romanu 300 fr. 144 fl. v. a. Comitétulu permanentu alu judetiului Suceava 300 fr. 144 fl. v. a. Comitét. permanentu alu judetiului Nemptiu 200 fr. 95 fr. 90 cr. v. a. Dela Redactiunea diariului „Romanulu“ colecta de 1043 fl. 54 cen. 502 fr. 69 cr. v. a. Dela on. red. a diariului „Cur. de Iassi“ colecta de 700 fr. 337 fl. 75 cr. v. a. Dela onor. red. a diariului „Dreptatea“ colecta de 14 galb. 80 fl. 50 cr. v. a. Dela Ploiesci colecta prin redactiunea „Romanului“, 220 fr. 105 fl. 71 cr. v. a. Dela comun'a Dorna-Candreni (Bucovin'a) 9 fl. De la comun'a Poianastampi 12 fl. — Domn'a Alesandrina Haralambie nasc. Magheru 15 Npd. 146 fl. 40 cr. Dlu Dr. Alesandru Mocioni 50 fl. Dlu Dr. Eugeniu Mocioni 50 fl. Dlu Nico de Cirstea proprietariu mare (Costin'a) 50 fl. Dlu Axentie Severu d'in Cricau 50 fl. v. a. Dlu Adamu Cambureanu 15 fl. Dlu I. Stamati 10 fl. Dlu T. Dobrescu advocatu 30 fr. 14 fl. 41 cr. Dlu I. Brateanu d'in Lips'a 6 tal. 10 fl. 68. cr. Dlu Lascaru Radu 1 Npd. 9 f. 61 cr. v. a. Dlu Vasiliu Burla 2 galb. 11 f. 50 cr. v. a. I. Mihailescu 1 Npd. 9 f. 61 cr. Dlu B. Baiulescu parochu 8 fl. Dni teologi d'in Caransebesiu 10 fl. Dnii V. Burla 5 fl. 20 cr. G. Giurgiuvanu stud. gimn. 5 f. I. Bratescu 1 fl. G. Danu stud. gimn. 1 fl. D. Marcescu 1 fl.; la olalta 13 fl. 20 cr.

List'a nr. 2. prin dlu I. Craciunescu : Dni M. Stanescu 2 fl. E. M. Misiciu 1 fl. D. Iorgoviciu 1 fl. N. Pecurariu 2 fl. I. Radneantiu preotu gr. or. 1 fl. G. Dogariu 2 fl. V. Paleu 2 fl. I. Belesiu 1 fl. Craciunescu 1 fl.; la olalta 13 fl. v. a. — List'a nr. 3 prin dlu I. N. Adrianu : 37 galb. 213 fl. 49 cr. — List'a nr. 26 prin dlu Iosifu Miescu : Dni T. Papu 2 fl. P. Catnisd'a 1 fl. A. Damaschinu 1 fl. F. Pascu 1 fl. Dr. A. Maniu 1 fl. I. Neagoe 1 fl. I. Miescu 1 fl.; la olalta 11 fl. — List'a nr. 39 prin dlu Ioanu Russu protop. gr. cat. Dlu Ioanu Russu 3 fl.; la olalta 3 fl. — List'a nr. 43 prin dlu Isidoru Procopeanu parochu gr. or. Dorn'a Candreni : Dlu Isidoru Procopeanu 25 fl.; la unu locu 25 fl. — List'a nr. 46 prin dlu N. Levitischii parochu gr. or. d'in Sinauti : Domnele Eufrosina Petrescu 2 fl. Mari'a Petrescu 1 fl. Eufrosina Petrasiu 1 fl., Susan'a Cinpercoviciu 1 fl., Ecaterina Levitischii 1 fl., Cleoni'a Hostiuciu 1 fl.; la unu locu 10 fl. — List'a nr. 49 prin dlu Samuilu Petrescu parochu gr. or. d'in Crasn'a :

Dni Teodosiu Iliuti d'in Ciudeiu 5 fl., I. Brah'a silvieri d'in Crasu'a 4 f. I. Patrasiu 5 fl., S. Petrescu 5 fl., la olalta 19 fl. — List'a nr. 56 prin dlu cav. G. de Giurgiuvanu proprietariu mare d'in Molniti'a : Dlu G. de Giurgiuvanu 30 fl.; la olalta 20 fl. List'a nr. 64 prin dlu C. Badulescu : Dni : N. Siomescu 5 l. v. 16/40, D. Budulescu 27 l. v. M. Andreiociu 6 l. v. 10 bani, C. D. Badulescu 54 l. v. I. Pieptanu 4 l. v. 20 bani, Dimitresculu 5 l. v. 16 bani, I. Stanculescu 13 l. v. 20 bani, P. Chiviciu 27 l. v. M. Pascali 10 l. v. 32 bani, L. Nichitioviu 12 l. v. An. Porumbu 5 l. v. 16 bani, Nedelcoviciu 12 l. v. I. Panaitescu 5 l. v. 10/40; la unu locu 188 lei vechi si 20 bani, 28 fl. v. a.

Nr. 70 prin dl. Sp. G. Carandino : Dni N. A. Cumparu 20 franci, C. I. Zitti 10 franci, I. Stoiescu 5 fr. Sp. Carandino 20 fr. G. Zavitziano 10 fr. P. Stetinu 5 fr. I. Suv'a 2 fr. 50 cent. A. Sumio 4 fr., S. Fierariu 10 fr., G. Constantinescu 2 fr., Iconioneteru 2 fr. G. Petrorjanu 3 fr. P. Romanu 5 fr. Dn'a Cicilia Canesc'a 20 fr., dl. C. Caneca 20 fr., I. Caturichu 3 fr., C. Polizu 2 fr., D. Nicolau 2 fr., S. Pasaretiu 10 fr., Dn'a Anett'a Pasaretiu 10 fr., G. Zorogo 5 fr., E. Zorogo 5 fr., I. Celepiu 2 fr., M. Popoviciu 2 fr., C. Moldarescu 5 fr., Posnaru 5 fr., Stoiescu 2 fr., M. Verde 5 fr.; la olalta 196 fr. 5094 fl. 32 cr. v. a.

Nr. 85 prin dl. Codru Dragusianulu d'in Fagarasiu : Dni : I. St. Siulutiu 1 fl., N. Retseiu 1 fl., I. Romanu 2 fl., S. Florea 1 fl., St. Iovescu 1 fl., S. Gram'a 1 fl. C. Dragusianulu 3 fl.; la olalta 10 fl. v. a. — Nr. 101 prin dl. Iie Ciuntuleacu teologu gr. or. : Dni I. Danileviu 1 fl., I. Barariu 2 fl. 30 cr. E. Bodnarescu 1 fl., T. Polonicu 2 fl., I. Cuntulescu 1 fl., A. Dascheviu 2 fl., I. Bendasu 1 fl., I. Vorobcheviu 1 fl., I. Carausiu 1 fl., D. Popescu 1 fl., St. Lisano 1 fl.; la olalta 14 fl. 30 cr. v. a.

Nr. 102 prin dl. C. A. Chrisoscholeu : Dni C. A. Chrisoscholeu 3 fl. 20 cr., Ch. Tabacoviciu 5 fl., I. Smeu 1 fl., P. Gheorghide 3 fl., N. Paclianu 4 fl., L. Ladariceanu 1 fl., I. Vlahide 1 fl., G. Bratescu 1 fl., G. Gaudi 80 cr., M. Mihaiescu 1 fl. 50 cr., C. Romniceanu 1 fl., A. Rudeanu 2 fl., Al. Cairu 50 cr., Mari'a Cairu 1 fl., Alesandrina Butulescu 1 fl. 50 cr., I. Dragomirescu 1 fl., Al. M. Seredeanu 1 fl., G. Tocilescu 1 fl., A. Rocaescu 1 fl., M. Abramoviciu 50 cr., I. Siusianu 2 fl., A. Repanu 2 fl., A. Paraschiva 2 fl., G. Gheorghiu 2 fl., S. Tom'a 2 fl., C. Agemu 2 fl., I. Filipescu 1 fl., A. Zaharia 1 fl., A. Tacoru 1 fl., A. Melidonu 2 fl., B. Cutiarida 1 fl.; la olalta 50 fl. v. a.

Colect'a prin dl. V. Popescu : dela G. Laslu 6 fl. I.

Paraschiv 17 fl., la olalta 23 fl. v. a. — Colect'a facuta in Putna in 16/28 augustu a. e. a produsu sum'a de 131 fl. 89 cr. v. a. — Colecta prin dl. D. Ratiu d'in Turda: Dnii P. Ratiu 1 fl., I. Mereilampu 1 fl., I. Papu 60 cr., St. Porutiu 1 fl., I. Balintu 50 cr., I. Crisianu 1 fl., V. Crisianu 1 fl., S. Rusu 1 fl., V. Pateanu 1 fl., N. Tomasiu 1 fl., V. Balintu 1 fl., I. Medanu 1 fl. O subscriere necitate 4 fl., D. Ratiu 5 fl., la olalta 20 fl. 10 cr. v. a.

Colect'a priu dlu Ales. Lupascu: Dnii A. Spirescu 10 fr., P. Popescu 11 fr. 75 bani, G. Sonidu 10 fr., A. Lupascu 10 fr., A. Teodoru 1 fr., T. Sonitiu 5 fr., G. Stefanescu 3 fr., C. Radulescu 4 fr., A. Luchide 96 bani, N. Sonidu 10 fr., E. Protopopescu 10 fr., C. Arionu 10 fr., la olalta 87 fr. 71 bani, 42 fl. 10 cr. v. a. — Sum'a totala incursa pana acuma: 4157 fl. 6 cr. v. a.

Afara de acasta suma se afla inca la onor. comitetu alu dameloru romane d'in Bucovina unu restu de 280 fl. v. a. aprossimativu, precum si la Primari'a urbei Buzeu 200 fr. votati pentru serbare de cãtra onor. consiliu comunala.

Ivindu-se dupa licitarea lucrurilor remase unu plusu si contandu pre aceste doue sume numite, comitetulu a decisu sã se intrebuintiedie pre o garnitura de stecla pentru intregulu momentu.

Darurile pretioase depuse de intrãg'a natiune pre momentulu eroului comunu nu se voru potã pastrã in frumseti'a si pretiulu lor posteritãtii de nu voru fi scutite de pulbere si alte influentie esteriore, ele trebuie pastrate in locu inchisu, dara trebuie totu-odata sã remana pre momentu pentru cã ori-cine, privindu-le, sã fia petrunsu de acea insufletire, acelu entusiasmu, acea bucuria si totu-odata acea dorere sfãsietoria, de care a fostu petrunsi peregrinatorii dela Putna d'in 15/27. augustu 1871, — pentu cã sã vada, sã creda si sã nazuiesca la —

Dreptu-acest'a comitetulu a inceputu acãsta lucrare si spera cã in cursu de vre-cãte-va septemani o va si gatã.

Restulu baniloru, precum si venitul de vendiarea moneteloru comemorative, *) alu cuventãriloru festive si colectele ce n'au ajunsu inca la adres'a comitetului se va intrebuintiã pentru fondulu destinatu spre edarea unei fol romane, totoruru juniloru academici.

Prin acãsta foia, — ce va avã sã propage ideie adeveratu natiunale, ce are sã fia midi-loculu culturi natiunale omogene a generatiuniloru noua, si nu va apune cãtu romanii voru avã o junime studiosa, — junimea romana academica reprezentata la Putna a crediutu a eternisã mai bine memori'a parintelui seu Stefanu celu Mare.

In fine roga comitetulu pre dnii colectanti sã tramita colectele si listele **) in celu mai scurtu tempu la adres'a Pamfilu Danu, juristu Cernauti; domni cari au contribuutu si nu li s'a publicatu acum contribuirea, binevoiesca a insciintiã despre acãsta pre comitetu, adres'a de mai susu. —

Pentru comitetu: casariulu

Pamfilu Danu,
V. Morariu,
membru.

VARIETATI.

**) (Spriginirea agriculturi in Franca.) Incordãrile francesiloru, de a reparã perderile materiale suferite prin resbelu, au luat cu privire la economi'a rurale una directiune practica. D'in lun'a lui fauru incoce se formeza cu incetulu una organizatiune natiunale sub auspiciu de mare influentia. Scopulu principalu alu aceste organizatiuni este, a spriginã agricultur'a in districtele invasiunata prin aceea, cã la cumperarea de sementie, unelte agronomice, vite de jugu, etc., arendatoriloru li se anticipa ore-cari capitalie cu cãte 7½ percente pre anu, si aceste capitalie voru avã a se solvi in unu intervalu de tempu de 25 de ani, fãra cã procentele sã se urce. Acãsta organizatiune se numesce: „Societatea pentru aprovizionarea si ameliorarea agriculturii“, si possede unu capitalu de unu milionu pundi sterlingi, d'in care 400.000 pundi sterlingi s'au si asemnatu.

**) (Unu oficiantulu d'in epoca lui Bach.) Stefanu Hirsch, fostu sieflu c. r. alu tractulu Turda si dupa aceea notariu publicu in Prag'a, a lasatu prin testamentu tota averea sa spre promovarea culturi intre locuitorii acelu tractu, alu carui capu politiciu a fostu odiniora dinsulu. Dupã testamentulu lui Hirsch, care a repausatu in Prag'a in 12 iuliu a. e., episcopulu transilvanu rom. cat. si arci-episcopulu gr. cat. de Alba-Iulia au sã administrezã averea lasata de dinsulu pana atunci, pana candu interesele se voru urcã la 800 fl. pre anu, d'in acãsta suma sã se preveda cu stipendie de cãte 400 fl. duoi elevi diligenti si cu portare morala buna, unulu la studiele reale si altulu la

*) A se adressã: I. Slaviciu (Siri'a, Crisian'a) P. Danu (Cernauti), St. Ciurcu (Vien'a), G. D. Teodorescu (Bucuresci), A. D. Xenopolu (Iassi). Pretiulu fãra a pune margini generositãtii: sort. I, franci 3, sort. II, franci 2, sort. III, francu 1.

P. D.
**) D'in 120 liste impartite s'au retransmisu numai 18, de-si comitetulu acum a pastrã ora repetiesce rugamintea.

P. D.

studiele gimnasiale. Ambii pastori facu impreuna dispusetiunile necesare in acãsta privintia, dar' s'a portatu grige in testamentu, cã stipendiile sã se imparta intre tinerii ambeloru natiuni. Dupã aceste stipendie potu concurrã tinerii d'in tractulu Turde.

**) († Necrologu.) Santia Sa Ioane Olteanu, Episcopulu Lugosiului, in numele seu, a sororei, fratiloru, cumnatiloru si a celorulãti consangeni, cu anima infranta face cunoscutu, cã neuitat'a sa mama Sofia Olteanu nasc. Popoviciu in 6. I. c., la 5 ore demanãti'a, dupa unu morbu lungu a repausatu in Domnulu, in 66. anu alu etãtii sale. Immormentarea s'a intemplatu sambeta in 7. I. c., la 4 ore dupa media-di. — Fia-i tierin'a usiora!

**) (Bibliografia.) Se va pune sub pressa, prin subscriptiuni, epoca d'in istoria mediana a Romaniloru d'in Dacia Traiana, scrisa cu cea mai mare esacitate si acuratetia dupa una metoda cu totul noua de d. I. A. Comaneanu, impartita in capitule si insotita de Note insemnate si de unu numeru mare de acte justificative officiali. Pretiulu abonamentulu, pentru unu singuru volumine, este de 30 franci (15 fl. v. a.), platiti inainte la librãria d-lui Socecu, calea Mogosioei, in Bucuresci. Indata ce se voru adunã 300 de abonati, acestu opu se va impartã imprimatu la fie-care d'in domni subscriitorii.

) (Una corona regale) a fostu motivulu resbelulu franco-germanu; una corona este motivulu predatiuniloru Chamariiloru in Arabi'a; dar' asta-data este vorb'a despre coron'a unei virgine, fica a desiertului, frumoasa intre tote frumosele campieloru nisipose. Èta relatiunea testuale ce ni dã correspondentele nostru: Se afla printre Chamari una copila renumita pentru frumseti'a sa extraordinara, si care erã obiectulu de adoratiune alu tribulu intregu. Unchiulu acesteii Ellene a desiertului se inamorã nebuunu de dins'a si puse inainte marile sale avutãe (cãte-va camile si cãti-va cai), cum si influentia sa in tribu pentru a cascigã cu ori-ce pretiu man'a frumosei sale nepote; dar' parintii si rudele ei necutezandu a oppune una resistintia pre facia dorintieloru pretensorelui, nu poteau, cãtu de Chamari erau, sã consintã la una astu-felu de profanatiune a farmeceloru junetiei si frumsetiei, condamnata a languedã sub jugulu unei casatorii nenimerite. Se invoira dar' cu totii sã o ascundã de persecutiunile unchiulu, tramitiendu-o pentru cãtu-va timpu afara d'in tribu. Tena copila fusse incredintiata inviolabilitãtii domiciliulu si onorei unui betranu sieflu d'in tribulu sedentariu alu Iezidiloru, care se legã cu juramentu sã intorca pre fãta parintiloru dupa ce va trece pericolulu. Iezidii afara preste pucinu timpu despre presintia ficei Chamariiloru printre dinsi. Frumsetia ei erã atãtu de laudata, incãtu batranulu Sieflu erã obositu de numele solicitatoriloru, asiã cã nu potã refusã consimtiementulu seu la cassatori'a fetei cu unulu d'in numerosii pretensori ai tribulu. Nontatea acesteii casatorii consternã pre parintii fetei; se incercara mai antãiu metode de impacatiune, cã sã se decida Iezidii sã o inapoze dandu si reparatiune pentru onore. Iezidii refusara cu totulu pretestandu cã fãta consimtisã la casatoria, fãra nici una violentia. Chamarii, esasperati, proclamara onorea tribulu atinsa si jurara nimicirea Iezidiloru, cã singuru mediu sã-si potã spalã pãta addusa asupr'a loru. Totu tribulu se adunã inarmatu si merse cu celu mai mare secretu contr'a Iezidiloru, a caroru tierã o devastara mai inainte de a li se potã dã ajutoriu. Chamarii se paru adisatisfacuti de resbunarea loru. Nu se scie iuse daca sunt mai fericiti cã Grecii d'in espeditiunea Troiei, adeca daca au potutu sã-si iã inderetru pre Ellen'a. T. C.

Sciri electrice.

Madridu, 6. oct. Siedinti'a cortesiloru s'a deschisu prin unu discursu alu presiedintelui Sagasta. Ministrulu presiedinte dechiarã cã va respectã programulu cabinetulu precedentu si totu-odata va cascigã respectu si pentru constitutiune. — Deputatii progressisti si democratici se voru intrunã asta-di inainte de siedinti'a plenaria, spre a se cointelegere in privintia atitudinii ce voru avã a luã facia cu noulu cabinetu. — Zorilla a primitu ieri 127 telegrame de la comitete, casine si de la alte corporatiuni progressiste si democratice, cari tote lu felicitã pentru energi'a lui in cestiunea presiedintiei.

Roma, 7. oct. Monastirele cele mari abatele S. Antonio si Si'a Teresa se espropriaza. Una breva papale a mai amenatu, dar' n'a potutu sã impedece esecutarea acesteii decisiuni inca de multu luate; pompos'a monastire St. Andrea del Novi ziato se va espropriã nu preste multu tempu.

Berolinu, 8. oct. Pouyer Quartieres, ministrulu de finantie francesu, a sositu aici asta di demanetia la 8 ore, insocitu de consiliariulu de statu Ozenne, de contele Fenelon si Valon. — Guvernulu rusescu a asemnatu trei milioane de ruble spre a se marã fabric'a de arme in Tula.

Prag'a, 9. oct. Cehii sunt placutu emotiu-

nati prin publicatiunile facute in dieta; proiectele se voru acceptã fãra nice una desbãtere, numai reportorii voru vorbi. In respunsulu la adresa imperatulu va dechiarã, cã coron'a acceptã proiectele dietei, dar' cu tote acestea se va recere si aprobatiunea senatulu imperialu, d'in care cauza diet'a boema este provocata a alege fãra amenare pentru senatulu imperialu. Diet'a se va inchide, se dfee, in 18. I. c. Cehii spera, cã senatulu imperialu va deliberã constitutiunea in 14 dfe. Diet'a de incoronare se va convocã pre midi-loculu lui decemvre, si apoi se va denumi si guvernulu tierrei. Incoronarea se va face in lun'a lui maiu, in tempulu serbatoarei lui Ioanu.

Viena, 9. oct. La installarea rectorulu Hye a aparatulu si ministrulu lirececu, dar' fã primitu cu fluereure si rãsete de batjocura, incãtu trebã sã se departeze d'in aula. Numele Habietinek si Schaffle fure primite cu strigate de „sã pera“, er' alu lui Beust cu aplause fragorose. Hye tienã unu discursu clericalu tanguitoriu si in favorulu guvernulu, d'in care cauza domnesce mare indispusetiune intre studenti. — „Tageblatt“ comunica, cã Habietinek si Holzgethan si-aru fi datu demissiunea. — „Vaterland“ saluta operetele cehiloru dcfundu, cã sunt staverite pre bazea federalismulu nefalsificatu si adeveratu austriacu, remane numai cã si cele-lalte tierre si regate sã se dechiarã sãu pentru statulu quo cu eschiderea Boemiei, sãu pentru intregu proiectulu de constitutiune alu cehiloru.

Versalia, 9. oct. Nuntiulu papalu a predata lui Thiers una breva, prin care dinsulu este denumitu canonicu alu beseriei romane d'in Lateranu.

Madridu, 9. oct. Adunarea senatoriloru si deputatiloru progressisti si democratici a acceptatu urmatori'a formula de contielegere: parti'a progressista si democrata este chiamata a pune in valore constitutiunea d'in 1869 in sensulu celu mai progressistu si totu-odata a acceptã monarcia sub Amadeu cu eschiderea partiitei conservative; parti'a va alege pentru reorganizare una comisiune permanenta de 9 membri. — Sagasta si mai multi alti partisani ai sei au parasitu sala adunãrii.

Prag'a, 10. oct. Dupã „Narod“ diet'a de incoronare are sã fia una dieta generale, carea va reprezentã Moravi'a si Silesi'a d'impreuna cu Boemi'a.

Roma, 10. oct. Campani'a romana, carea pana acum a fostu folosita numai ca locu de pasciune, va deveni in scurtu tempu una colonia inflorentia; 150 familie tierane d'in Piemontu si d'in valea Aosta voru a se asiedia acolo; d'in Elveti'a inca au sositu asemeni cereri d'in parta mai multor tierani.

Burs'a de Vien'a de la 10. octomvre, 1871.

5% metall.	57.75	Londra	119.40
Imprum. nat.	68.30	Argintu	118.40
Sorti d'in 1860	97.80	Galbenu	5.72
Act. de banca	768.—	Napoleon'd'or	9.44½
Act. inst. cred.	288.50		

Respunsuri. Dluu Petcu in Carasiu. A fostu de ajunsu una macinca la unu caru de ole. Sierpele si dupa ce i sdrobesci capulu totu mai misca d'in codã, dar' atunci nime nu se mai teme de veninulu lui. Nici atentiuinea ce li s'a datu n'au meritatu-o mamelucii; dar' daca totu-si li s'a datu, acãsta s'a facutu in onorea lui Caiãfa, care, reprobandu celea reprobate de tota lumea, pareã cã mai pastreza una scanteia de pudore, modestia si onestitate; dar' nouele sale fabricatiuni au facutu sã dispara si acãsta.

Concursu.

Pentru suplinirea postulu de invetiatoriu si cantoru la scol'a romana gr. cat. in Resiti'a-romana pre tempulu absentiei actualulu docente, adeca pana la finea anulu scolaristicu 1873, se escrie concursu pana in 25. octomvre st. n.

Emolumentele sunt:

63 fl. salariu anualu,

24 meti grãu,

8 orgie de lemne si cuartiru liberu.

Doritorii de a ocupã acestu postu sunt provocati a tramite recurrese intruate cu atestatele de calificatiune si despre portarea morala la Administratiunea montana in Resiti'a.

Resiti'a mont. 4. octomvre 1871.

(1-2)

Propriet., edit. si red. respundiet.: ALES. ROMANU.